

Maria Świerczyńska-Boissé

Dyrektor w latach 1982–1996

Hieronim Sierński
Biblioteka Główna AGH

Urodziła się 25 maja 1932 roku w Łodzi. Ojciec był księgowym. Do wojny wraz z rodzicami mieszkała w Gdyni, z której we wrześniu 1939 roku została z rodziną wysiedlona. Po rocznym pobycie u rodziny w Łodzi rodzice z małą Marią przenieśli się do Krakowa. Od tego czasu całe swoje życie związała z tym miastem. Tutaj rozpoczęła naukę w szkole podstawowej, a następnie w Gimnazjum Sióstr Urszulanek i Liceum Ogólnokształcącym im. Józefa Joteyko, gdzie w 1951 roku uzyskała świadectwo dojrzałości. W tym samym roku rozpoczęła studia polonistyczne na Uniwersytecie Jagiellońskim. W czerwcu 1955 roku na podstawie pracy „Józefa Kraszewskiego Wieczory wołyńskie” uzyskała dyplom magistra. W okresie 27 lutego – 26 marca 1956 roku w Bibliotece Jagiellońskiej odbyła kurs biblioteczarski dla magazynierów – konserwatorów technicznych, zakończony egzaminem. Zaświadczenie o ukończeniu kursu podpisał ówczesny dyrektor biblioteki Jan Baumgart. Jednocześnie w tym okresie – przez kilka miesięcy – pracowała na część etatu w Bibliotece Głównej AGH. Jej postawa w pracy, zaangażowanie i chęć uzupełnienia kwalifikacji skłoniły ówczesnego dyrektora Biblioteki, Władysława Piaseckiego, do wystąpienia do rektora z wnioskiem o zatrudnienie jej w pełnym wymiarze godzin. 1 czerwca 1956 roku rozpoczęła pracę w Bibliotece Głównej, w charakterze pomocniczego personelu technicznego. 1 kwietnia 1957 roku przeszła na stanowisko bibliotekarza. W tym czasie poznawała tajniki zawodowe, wdrażając się praktycznie w działalność biblioteczną, a w szkoleniach wewnątrzbibliotecznych – teoretycznie z zagadnieniami z zakresu bibliotekoznawstwa. W 1960 roku skierowana została do Oddziału Opracowania Zbiorów, gdzie zajęła się katalogowaniem i inwentaryzacją czasopism. Od 1 kwietnia 1961 roku otrzymała awans na stanowisko starszego bibliotekarza. Następnie w listopadzie w Ministerstwie Szkolnictwa Wyższego zdała egzamin i uzyskała uprawnienia bibliotekarza dyplomowanego, jednakże z powodu krótkiego stażu bibliotekarskiego zatrudniono ją na stanowisku adiunkta bibliotecznego. W ciągu swojej pracy wykazała się dużymi zdolnościami organizacyjnymi, co zostało dostrzeżone i powierzone jej były kolejne zadania i funkcje. W 1968 roku dyrektor Biblioteki Władysław Piasecki występując z wnioskiem o awansowanie jej na kustosa dyplomowanego napisał tak:

„W szczególności ma osiągnięcia organizacyjne zwłaszcza w organizowaniu trudnej i odpowiedzialnej dziedziny obejmującej całokształt sprawy czasopism w bibliotece, posiada wyniki pracy dydaktycznej w stosunku do młodszych współpracowników i studentów bibliotekoznawstwa z Uniwersytetów Warszawskiego i Wrocławskiego oraz współdziałał w opracowaniu wydawnictw dokumentujących zbiory biblieczne:

1. Katalog czasopism Biblioteki Głównej i Bibliotek zakładowych AGH. Kraków 1966.
2. Bibliografia publikacji pracowników AGH lat 1919–1958. Kraków 1960.
3. Bibliografia dotycząca Sesji Naukowych AGH. Kraków 1957.
4. Wykaz wynalazków opatentowanych... przez pracowników naukowych AGH. Kraków 1958.

Awansowanie mgr Świerczyńskiej na kustosa dyplomowanego będzie słusznym wyrazem jej zasług dla Uczelni i Biblioteki”.

Z dniem 1 listopada 1969 roku została powołana na kierownika Oddziału Opracowania Zbiorów, następnie od 1 września 1972 roku była kierownikiem Oddziału Czasopism. Jako kierownik przeorganizowała go wprowadzając nowe formy pracy i usług, między innymi informację adresowaną o zawartości czasopism. Miała duży udział w działalności dydaktycznej. Prowadziła zajęcia z przysposobienia bibliotecznego dla studentów I roku AGH, a dla studentów IV roku i studentów bibliotekoznawstwa oraz pracowników BG, w ramach szkoleń wewnętrznych, informację naukową.

fot. arch. BG AGH

Dyrektor BG AGH Maria
Świerczyńska-Boissé

Czytelnia Oddziału Informacji
Naukowej w latach 80. XX wieku

fot. arch. BG AGH

Dyrektor BG AGH Maria Świerczyńska-Boissé w swoim gabinecie

Maria Świerczyńska zawsze cieszyła się dobrą opinią u przełożonych i uzyskiwała doskonałe oceny. Dyrektor M. Górkiewicz w piśmie z 16 stycznia 1979 roku opiniującym ją na stanowisko wicedyrektora biblioteki napisał: „Kandydatka jest pracowita, sumienna i odpowiedzialna, przy tym zrównoważona i taktowna. Ma odwagę podejmowania decyzji. Posiadane przez nią walory przyczyniają się do utrzymania wśród współpracowników dużego autorytetu koniecznego przy funkcji kierowniczej”. 1 marca 1979 roku została zastępcą dyrektora BG AGH. W 1980 roku została starszym kustoszem dyplomowanym.

Równie pochlebnie ocenił ją następny przełożony, dyrektor biblioteki prof. Andrzej Szewczyk. W 1981 roku przedstawił taką opinię: „Mgr M. Świerczyńska z dużą znajomością problematyki i ogromną starannością pełni funkcję zastępcy dyrektora Biblioteki. W ostatnim okresie dodatkowe obciążenia wynikały ze zmian na stanowisku dyrektora. Mgr Świerczyńska ma również poważny udział w prowadzonych przez bibliotekę zajęciach dydaktycznych”. Pracowitość i uznanie przełożonych zaważyły na tym,

że powierzono jej stanowisko dyrektora Biblioteki Głównej AGH, które objęła 1 października 1982 roku. Kierowała biblioteką oraz nadzorowała sieć bibliotek instytutowych w zakresie gromadzenia, opracowania, udostępniania zbiorów oraz informacji naukowej. Jej dorobek naukowy dotyczy głównie pracy nad bibliografią publikacji pracowników AGH, zarówno retrospektywną jak i bieżącą, przygotowywaną w zespole, początkowo z doktorem Marianem Górkiewiczem, dyrektorem BG w latach 1972–1980.

W kręgu zainteresowań zawodowych dyrektor M. Świerczyńskiej znajdowały się przede wszystkim prace bibliograficzne i zagadnienia związane z gromadzeniem i udostępnianiem czasopism. Brała udział w opracowaniu wykazów czasopism bieżących Biblioteki Głównej i bibliotek instytutowych AGH oraz Centralnego Katalogu Czasopism Zagranicznych Bibliotek Systemu Krakus, później Centralnego Katalogu Czasopism Zagranicznych w Bibliotekach Krakowskich. Ponadto – od momentu powołania BG AGH do pełnienia funkcji III Centralnej Biblioteki Technicznej – koordynowała prace związane ze specjalizacją zbiorów, a także brała w nich bezpośredni udział. Jako dyrektor miała też liczne obowiązki związane z dbaniem o wizerunek i należną pozycję w AGH. Przez wiele lat zabiegała o rozbudowę gmachu, niestety bez pozytywnych rezultatów, był to bowiem okres dość burzliwy społecznie i politycznie, co przekładało się również niekorzystnie na ekonomię. Uporczywe zabiegi u przełożonych zaowocowały modernizacją budynku, a przy okazji wymiany łatwopalnych ścian mobilnych i podwieszanych sufitów udało się nieco przemodelować i zmienić przestrzeń biblioteczną, przystosowując ją do nowych potrzeb biblioteki i czytelników, a jednocześnie sprostać wyzwaniom czasu. W trakcie jej kadencji akademia zaczęła przechodzić na system wydzielonych budżetów poszczególnych jednostek, pośród których znalazła się również i biblioteka. Pod koniec lat 80. jednym z najważniejszych problemów, z jakim przyszło jej się zmierzyć, była sprawa komputeryzacji biblioteki. W 1990 roku w strukturze biblioteki pojawiła się nowa jednostka organizacyjna, Samodzielna Sekcja Komputeryzacji (SSK), której kierownikiem została Ewa Dobrzyńska-Lankosz (w niedalekiej przyszłości dyrektor biblioteki). Dyrektor Świerczyńska postawiła na pracowników, którym problematyka informatyzacji procesów bibliotecznych była bliska. W latach 1984–1990 współredagowała kolejne tomy „Informatora o działalności naukowej AGH”, a następnie „Bibliografii publikacji pracowników AGH”. Była też autorką

Źródła do biogramu:

- Dobrzyńska-Lankosz E.: Maria Świerczyńska-Boissé. *Bibliotekarz* 2017, nr 5, s. 39–40, [foto]
- Dobrzyńska-Lankosz E.: Maria Świerczyńska-Boissé (1932–2017). Zostawili swój ślad... : bibliotekarze zmarli w latach 2011–2018. Red. tomu E. Barteczko, E. Dudzińska. Warszawa 2019, s. 156–161, [foto] (Seria. *Bibliotekarze Polski we Wspomnieniach Współczesnych* ; 16)
- Dobrzyńska-Lankosz E.: Maria Świerczyńska-Boissé (1932–2017) – wspomnienie. *Biuletyn AGH* 2017, nr 112, s. 37–38, [foto]
- Dudziak-Kowalska M., Janczak B., Krawczyk J.: *Nie tylko bibliotekarze... : pracownicy bibliotek Akademii Górniczo-Hutniczej w stuleciu Uczelni*. Kraków 2019, s. 130–131, [foto]
- Krawczyk J., Janczak B., Dudziak-Kowalska M.: *Bibliotekarze w dziewięćdziesięciolecie Akademii Górniczo-Hutniczej*. Kraków 2009, s. 48–49, 152–153, [foto]

dwóch biogramów w „Słowniku pracowników książki polskiej”. Uczestniczyła w licznych kursach bibliecznych i stażach zawodowych krajowych i zagranicznych. W latach 1992–1993 była redaktorem „Biuletynu Rektora Akademii Górniczo-Hutniczej im. Stanisława Staszica w Krakowie”.

Od 1956 roku była członkiem Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich. Szczególnie aktywnie działała w latach 1962–1972, będąc w strukturach Zarządu Oddziału Krakowskiego. W latach 1956–1980 była członkiem Związku Nauczycielstwa Polskiego, a od listopada 1980 roku należała do NSZZ „Solidarność”.

W listopadzie 1996 roku przeszła na emeryturę, ale jeszcze do końca września 1997 roku była zatrudniona przy pracach związanych z „Bibliografią publikacji pracowników AGH”. Zmarła 23 stycznia 2017 roku w Krakowie, pochowana została na cmentarzu Salwatorskim w Krakowie.

W uznaniu zasług i dokonań w działalności bibliotekarskiej i organizacyjnej została wyróżniona Złotym Krzyżem Zasługi, Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski i wielokrotnie otrzymywała Nagrodę Rektora AGH.

fot. arch. BG AGH

Późniejsza dyrektor biblioteki Ewa Dobrzyńska-Lankosz we wspomnieniu o niej napisała tak: „Była świetnym fachowcem i znakomitym organizatorem. Wszyscy, którzy mieli okazję z nią pracować, zapamiętali ją jako osobę niezwykle uporządkowaną i zdyscyplinowaną, a jednocześnie bardzo ciepłą, życzliwą, pogodną, mądrą, o wysokiej kulturze osobistej. Biblioteczce oddała całe swoje życie zawodowe i całe swoje serce”.

Dyrektor BG AGH Maria Świerczyńska-Boissé i prorektor prof. Stanisław Mitkowski na wernisażu wystawy „Biblioteka Główna AGH w 75-lecie AGH”, 15 czerwca 1994 roku

Wypożyczalnia Studencka w latach 80. XX wieku

fot. arch. BG AGH